

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/218/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3522202166
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:3522202166.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého U. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky R. W., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XXX, B. T. nad P., t.č. V. 2, B. a otca Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, B. T. nad P., t.č. E. N., o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté dieťa, takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ - otec maloletého U. W., nar. XX.XX.XXXX sa svojím návrhom doručeným na tunajší súd dňa XX.XX.XXXX domáhal, aby súd znížil jeho výživovaciú povinnosť k maloletému dieťaťu. Svoj návrh odôvodnil tým, že určené výživné 150 eur nebol schopný pravidelne plniť, preto mu vznikol dlh. V súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody s ukončením 14.01.2026, jeho príjem v ostatných troch mesiacoch sa pohyboval vo výške cca 100 eur brutto, teda po vykonaní všetkých zrážok zo mzdy na výživné neodviedol viac ako 130 eur. Nakoľko sa jeho finančná situácia nezlepší, žiada súd, aby znížil výživné na primeranú sumu 30 eur mesačne, ktorú sumu je zo mzdy schopný uhradiť. (1)
Otec sa na stanovené pojednávanie nedostavil, požiadal súd o prejednanie veci v jeho neprítomnosti. Súd s poukazom na ustanovenie § 31 CMP (ďalej len Civilného mimosporového poriadku) prejednal v neprítomnosti otca. (2)
2 13P/218/2022

Matka dieťaťa vypočítaná ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že naposledy sa určovalo výživné pri rozvode manželstva pred 4 rokmi. Od určenia výživného otec na výživu syna neprispel žiadnou sumou, 2x krát bol odsúdený pre zanedbanie povinnej výživy, aktuálne je vyplácané náhradné výživné vo výške 150 eur. S návrhom na zníženie výživného nesúhlasí, pretože má zvýšené výdavky na dieťa pre nepriaznivý zdravotný stav maloletého. Maloletý sa predčasne narodil, má veľmi zlú imunitu, narodil sa bez pľúc. Je veľmi často chorý, aj preto má problém si nájsť prácu. Dieťa býva choré aj 3 týždne do mesiaca, vie si zabezpečiť prácu len brigádne ako upratovačka alebo pomocná sila v kuchyni. Brigádne zarobí cca 150 eur mesačne. Do 6 roku veku dieťaťa teda do 20.09.2022 bola na predĺženej rodičovskej dovolenke pre nepriaznivý zdravotný stav syna. Do 10/2022 poberala rodičovský príspevok 280 eur mesačne a PnD. Býva s priateľom 4 roky, aktuálne v 2 izbovom byte v podnájme, nájomné platia na polovicu. Mesačne uhrádzajú 500 eur za podnájom aj s energiami. Podľa finančnej situácie niekedy prispieva aj menej. Priateľ je zamestnaný s príjmom 700 eur netto, má 3 výživovacie povinnosti. Nemá ani úvery ani pôžičky, je nemajetná. Otec o dieťa neprejavuje žiadny záujem, naposledy sa so synom videl v roku 2018. Otec je dlhý na výživnom 2650 eur. Maloletý navštevuje MŠ Štefánikova v Nitre, je predškolač, stravné v škôlke je 35 eur mesačne, chodí na angličtinu s ročným poplatkom 46 eur a plávanie 30 eur mesačne. Zvýšené výdavky sú na lieky pre dieťa v čase keď je choré, čo býva veľmi

často. Zvýšené výdavky sú aj na optickú pomôcku, dieťa nosí okuliare. Okrem týchto liekov v prípade choroby iné lieky nepožíva. (3)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že otec sa v aktuálnej situácii - výkon trestu odňatia slobody nachádza svojím vlastným pričinením, preto navrhol súdu, aby návrh na zníženie výživného zamietol ako neodôvodnený. (4)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 12.07.2022 a jeho doplnením a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov: vyjadrenie otca zo dňa 29.09.2022, lustrácia otca ZVJS, lekárske správy o zdravotnom stave dieťaťa, pripojený spis Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 9P/24/2018 a z neho rozsudok zo dňa 27.09.2018, rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 1T/88/2020 a zistil tento skutočný a právny stav: (5)

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 9P/24/2018-29 zo dňa 27.09.2018 súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého U. W., nar. XX.XX.XXXX a schválil dohodu rodičov, ktorou sa maloletý zveril do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 150 eur mesačne. V tom čase matka poberala rodičovský príspevok a prídavky na deti. Maloletý mal zvýšené výdavky z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, býval často chorý. Otec bol zamestnaný v Rakúsku, dosahoval príjem 1000 eur mesačne. (6)

Otec maloletého sa od 13.09.2021 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava. Bol odsúdený Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom pre viaceré trestné činy v konaniach 15T/25/2020, 3T/24/2021, 1T/88/2020, 15T/2/2018, 1T/72/2019 vo všetkých prípadoch bol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody s tým, že predpokladaný koniec posledného trestu je 14.01.2026. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody pracovnej zaradený, priemerný čistý mesačný príjem otca od 01/2022 do 08/2022 je 104,14 eura. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 1T/88/2022 zo dňa 05.04.2022 bol otec odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Trestného zákona na trest nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s tým, že si neplnil vyživovaciu povinnosť k maloletému U. W. pričom dlh na výživnom predstavoval sumu 2550 eur. (7)

Matka spolu s maloletým U. v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti so svojím priateľom v podnájme, kde mesačne uhrádzajú 500 eur aj s energiami. Aktuálne je jej príjem len z brigádnej činnosti 150 eur mesačne. Do 20.09.2022 bola na predĺženej rodičovskej dovolenke z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu maloletého dieťaťa, poberala rodičovský príspevok vo výške 280 eur mesačne a PnD.

3 13P/218/2022

Je nemajetná, nespĺca žiadne pôžičky ani úvery. Priateľ matky je zamestnaný s príjmom cca 700 eur mesačne. Maloletý navštevuje MŠ Štefánikova v Nitre. Podľa vyjadrenia matky výdavky na dieťa okrem bežných sú zvýšené v súvislosti s kurzom angličtiny, ktorý navštevuje s poplatkom 46 eur ročne a kurzom plávania 30 eur mesačne. Z výpisu zdravotnej dokumentácie dieťaťa, súd zistil že dieťa býva často choré, opakovane od roku 2020 je takmer každý mesiac chorý, opakujúce sa akútne zápalý hltana, priedušnice a infekcie horných dýchacích ciest. Zvýšené výdavky má matka v súvislosti s nepriaznivým zdravotným stavom dieťaťa na lieky, dieťa nosí aj okuliare. Otec si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu riadne neplní, matka pobera náhradné výživné. Matka uviedla, že otec sa o dieťa nezaujíma, naposledy sa s ním stretol v roku 2018. (8)

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z.), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (9)

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (10)

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.(11)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sú aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (12)

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (13)

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (14)

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (15)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nebol podaný dôvodne. Súd s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine môže meniť súdne rozhodnutia o výživnom resp. môže aj znížiť vyživovaciu povinnosť rodiča, ak nastane zmena pomerov či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinnej osoby platiť výživné, v tomto prípade otca dieťaťa. Otec podal návrh na zníženie výživného z dôvodu, že sa zmenili pomery na jeho strane, nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nemôže platiť výživné vo súdom určenej výške, jeho príjem v ostatných troch mesiacoch sa pohyboval vo výške cca 100 eur brutto, teda po vykonaní všetkých zrážok zo mzdy na výživné neodviedol viac ako 130 eur a jeho finančná situácia nezlepšila a žiada znížiť výživné na sumu 30 eur mesačne, ktorú je zo mzdy schopný uhradiť. (16)

4 13P/218/2022

Pri posudzovaní zmeny pomerov na strane otca, jeho možností a schopností prispievať na výživu maloletého dieťaťa však súd nevychádzal z aktuálneho príjmu otca, ale z príjmu otca ktorý dosahoval pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti otca v r. 2018 a neprihliadal na skutočnosť, že otec je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, je pracovne zaradený, no nedosahuje príjem ako v predchádzajúcom období. Otec sa svojim vlastným nezodpovedným správaním - páchaním úmyselnej trestnej činnosti s následným odňatím slobody pripravil o príjem a v jeho pomeroch s prihliadnutím na ustanovenie §75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine (vzdanie sa príjmu) nedošlo k žiadnej zásadnej kvalifikovanej zmene. Nebyť trestu odňatia slobody, mohol byť otec činný na trhu práce a vlastnou aktivitou dosahovať primeraný príjem. Nie je preto podstatné pri posudzovaní zmeny pomerov na strane otca aký príjem otec dosahuje vo výkone trestu odňatia slobody. Súd neakceptoval odôvodnenie otca na zníženie výživného a to, že rozhodujúce sú jeho súčasné reálne zárobkové možnosti. Na reálne zárobkové možnosti súd neprihliada, ak otec v dôsledku vlastného zavinienia si znemožní dosahovanie príjmov (v širšom ponímaní vzdá sa výhodnejšieho zamestnania resp. majetkového prospechu) napr. tým, že si odpykáva tresty odňatia slobody za úmyselné trestné činy. Ak by súd prihliadol na aktuálny stav otca, musel by konštatovať, že ak výživou povinný subjekt (otec) nepracuje, reálne nemá možnosti resp. príjem na to, aby si plnil vyživovaciu povinnosť, preto nemusí platiť výživné nad rámec nevyhnutnej miery, tak ako v tomto prípade žiadal otec. Takýto postup by bol však v príkrom rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, bol by neakceptovateľný. Práve na takúto situáciu sa vzťahuje princíp potenciality uplatňovaný v otázkach výživného, t.j. vychádza sa z toho, aký príjem by mohol rodič dosahovať, keby sa nevyhýbal práci resp. keby sa spáchaním úmyselného trestného činu nevyvlúčil z účasti na trhu práce. Otec bol dokonca odsúdený aj za prečin zanedbania povinnej výživy (práve pre opakované neplnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému U. W.) a bolo by jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi, keby súd znížil vyživovaciu povinnosť otca, ktorý sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody v dôsledku trestnej činnosti spáchanej v súvislosti s neplatením výživného a táto skutočnosť by mala za následok zníženie jeho vyživovacej povinnosti. (17)

Súd naopak zistil na zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré je o štyri roky staršie, s pribúdajúcim vekom maloletého dieťaťa súvisia zvýšené výdavky na zabezpečenie nielen jeho základných potrieb ako je strava, ošatenie, hygienické potreby, ale aj ostatných potrieb adekvátnych k veku dieťaťa (výdavky súvisiace s nástupom na predškolskú výchovu, aktivity dieťaťa a pod.). U maloletého v súvislosti s jeho nepriaznivým zdravotným stavom sú zvýšené výdavky na liečbu a lieky. Matka bola s dieťaťom pre túto skutočnosť aj na predĺženej rodičovskej dovolenke, má problém sa riadne zaradiť do pracovného procesu pre častú chorobnosť dieťaťa. Zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa by tak odôvodňovala úpravu výšky výživného skôr jeho zvýšením ako znížením. (18)

Vzhľadom k tomu, že súd nezistil na strane otca maloletého dieťaťa také skutočnosti, ktoré by mali vplyv na výšku jeho vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu, nezistil zmenu pomerov v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, návrh otca ako nedôvodný zamietol. (19)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (20)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

5 13P/218/2022

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.